

arbejde for andre. Dette kan til en vis Grad indrømmes, men det ligger rigtignok uden for, hvad Udvalget har tænkt sig, for Udvalget har tænkt sig, at de vedkommende, der fik disse Ejendomme i Brug, skulde kunne leve af Driften, og for saa vidt maa jeg paastaa, at Landbokommissionen har skudt forbi Maalet. — Der er en Ting, som ogsaa er ret mærkelig i det samme Udvalgs Betænkning, en Ting, som er værd at lægge Mærke til, og det er det, at et Medlem af Udvalgets Mindretal udtaler, at det har været omstalt i Udvalget, at det var rigtigt, at ogsaa Landarbejdere fik Sæde i Kommissionen, men at det var umuligt at faa fat i saadanne Arbejdere, da Landarbejderne ingen Organisation havde, saadan som Landbostanden i det hele har i de store Fællesforeninger. Naar, det maa jo til en vis Grad indrømmes, at dette desværre i det væsentlige er Tilfældet, men jeg maa dog betone, at der alligevel eksisterede en Landarbejderorganisation, som ogsaa havde Dje for det foreliggende Spørgsmaal lige saa tidligt, som det blev rejst, og som indsendte et Andragende til Landbokommissionen, da denne var nedsat, et Andragende, hvori den søgte at paapege, i hvad Retning Organisationen mente, at Kommissionens Arbejde skulde gaa. Dette Andragende gik for det første ud paa, at Lodderne burde være af en Størrelse af 8—10 Td. Land efter Jordens Godhed, og dernæst skulde det ikke være et Ejerforhold, men et Brugsforhold, der skulde være Grundlaget. Se, nu er der det mærkelige, at det af Kommissionens Betænkning viser sig, at netop den Organisation, som jeg her tænker paa, har set rigtig paa Forholdene, og Kommissionens Betænkning indrømmer selv, at Brugsret har adskillige Fordele fremfor Ejerret, men at man dog af visse Hensyn har foretrukket den sidste, og dernæst konstaterer Landbokommissionen, at Udviklingen er gaaet i Retning af Ejendomme, hvorpaa der kan holdes 3 Røer eller 3 Røer og en Hest. Det viser sig altsaa, at denne Organisation har haft rigtigt Dje for Forholdet, som det virkeligt er, og det er kun beklageligt, at Landbokommissionen er gaaet den modsatte Vej. Men har Landbokommissionen skudt forbi Maalet, saa er den højtærede Minister jo nu kommen adskilligt længere ud til Siden.

Jeg skal ikke gennemgaa alle de forskellige Paragraffer i Lovforslaget, de ere jo blevne udsørligt gennemgaaede i Forvejen, og jeg kan i det væsentlige slutte mig til, hvad det ærede Medlem for Sorø Amt 2den Valgfreds (P. Christensen) forleden udtalte. Der er dog et Par af Lovforslagets Hovedpunkter, som jeg gerne vil have Lov til at

dvæle et Øjeblik ved, og der er da for det første i § 3 g et Punkt, som jeg vil sætte Fingeren ved. Den højtærede Minister forlanger deri, at den vedkommende, som skal overtage en saadan Ejendom skal eje $\frac{1}{6}$ af Beløbet. Det forekommer mig at være en Bestemmelse, som aldeles umuliggør, at Loven nogensinde kan komme til at virke, og hvad enten vi vedtage Loven med Tilbeholdelse af denne Paragraf, eller vi ikke vedtage Loven, faar det akkurat samme Betydning, thi Loven kan ikke og vil ikke blive benyttet, hvis denne Paragraf skal blive staaende i samme Stikelse. Jeg indrømmer, at der jo maa forlanges nogen Garanti af dem, der melde sig til Erhvervelse af en saadan Lod. Naar Staten i det hele taget skal have med Sagen at bestille, maa den ogsaa kunne fordrø nogen Garanti. Men at fordrø en Ting, som er umulig, kan jo overhovedet ikke nytte noget, og det er absolut det samme som at slaa Forslaget ihjel eller gøre det ubirksomt. Det er mig umuligt at forstaa, hvorledes det i nogen Maade skulde være muligt for en Landarbejder i en yngre Alder at fremkaffe 1,000 Kr., og det skal han jo faktisk være i Besiddelse af, hvis han skal kunne udbetale 800 Kr. paa Ejendommen og samtidig have lidt Penge til Naadighed til at indrette sig for. Jeg har hele min Tid levet blandt Landarbejdere og kender deres Naar ud og ind, og det er mig umuligt at forstaa, hvorledes dette skulde kunne ske. Sætte vi, hvad der ikke er ualmindeligt, at de fattige Forældre tage Sønnens Arbejds-løn indtil hans 18de Aar til deres Underhold, sætte vi endvidere, at han kunde have Øhst til at komme paa en Folkehøjskole, som jo er et af de Foretagender, Staten støtter og fremmer, og sætte vi endelig, at han skal i Militærtjeneste, og at dette varer, til han er over 25 Aar, kan det paa ingen mulig Maade forudsættes, at han, naar han er færdig med Militærtjenesten og er 25 Aar, er Ejer af noget som helst. Der vil altsaa gaa et længere Tidsrum, inden det vil være ham muligt at komme i Besiddelse af en saadan Kapital, at han vil kunne være i Stand til at overtage en Ejendom, men derved komme vi jo netop til at affære de yngste og mest virkefyldte Kræfter.

Der er dernæst et andet Hovedpunkt, som jeg vil sætte Fingeren ved. Det er Arealet. Det forekommer mig, at blive vi ikke paa en eller anden Maade garderede imod, at der bliver stiftet en Mængde Brug med 3 Tdr. Land eller lidt derover, og gaar det altsaa saaledes, at vi i mange Tilfælde og maaste i de fleste. — det kunne vi forudsætte — komme under det Maksimum,